

Gebroken kaak

Pink hersteld na operatieve fixatie kaakbreuk met pinnen

Een gebroken kaak, zo luidde de diagnose voor een Shottlepink uit de Froukjefamilie begin 2007. Waar op dat moment in veel gevallen euthanasie volgt, kozen haar eigenaars voor een operatieve ingreep.

De kaak is nog ietsje vergroeid, maar ze staat er nu best voor.' Aan de andere kant van de lijn klinkt een opgeluchte Harry van der Velden. De melkveehouder uit Brummen kocht de Shottlepink uit de Froukjefamilie afgelopen jaar op de HHH-show. Na een val begin 2007 brak het jonge dier de onderkaak. De familie Van der Velden koos niet voor euthanasie, maar voor operatief ingrijpen om de breuk te laten fixeren. 'Dit was een bijzondere pink. Bij een doorsnee pink hadden we dit niet gedaan.'

Enkelvoudig gebroken Het verhaal begint in de opfokstal bij Gé Henny uit Spankeren. 'Tochtige pinken durven hier nogal tekeergaan. De Shottlepink was die morgen tochtig, dat kan ik me nog goed herinneren.' De opfokker omschrijft precies hoe hij de Shottle dochter – die op dat moment een spoelprogramma doorliep – even later terugvond. 'Ik kon wel meteen constateren dat ze was gevallen. Ze stond te kwijlen, met de tong uit de bek. Het zag er niet goed uit, dus contacteerde ik de dierenarts.' Evert van Leeuwen van dierenartspraktijk Wijdseland kreeg het jonge dier te zien en bevestigde de uiterlijke symptomen. 'Een dag later was de kaak ook flink gezwol-

len. Ik kon moeilijk inschatten hoe ernstig de breuk was. Om dat wel te kunnen, zijn overleg met de eigenaar besloot Van Leeuwen een meer gespecialiseerde praktijk in te schakelen. Op die manier kwam hij bij dierenkliniek De Lingehoeve in Lienden terecht. 'Uit het extra beeldmateriaal van de breuk bleek dat het om een enkelvoudige, niet-gecompliceerde breuk ging. In dat geval kan de breuk operatief vastgezet worden.' Op De Lingehoeve kwam de Shottlepink onder het toezicht van dierenarts Peter Wiemer. Wiemer is in het verleden al vaker geconfronteerd geweest met gecompliceerde breuken, vooral bij paarden. 'We zien zeer weinig runderen met breuken op de kliniek. Ik denk dat het ongeveer bij één of twee per jaar blijft.' Al of niet ingrijpen hangt af van het soort en het type fractuur. Bij een enkelvoudige breuk is de kans op herstel goed, bij meervoudige breuken ligt dat moeilijker. 'Vaak ben ik geneigd om het toch te proberen, zeker bij jongvee is de kans op herstel vrij groot. Bij oudere dieren is ingrijpen gecompliceerder.' Als voorbereiding op de operatie werd van de kaakbreuk een aantal foto's gemaakt. 'Met een röntgenfoto is de

breuk tweedimensionaal te zien. Aan de hand van een CT-scan maak je een driedimensionale voorstelling, waardoor de operatie nog beter voorbereid kan worden. Op die manier valt de operatie beter te plannen en kom

je tijdens de operatie minder voor verrassingen te staan. Met een dergelijke scan kan ik ook de kans op genezing beter inschatten.' Op basis van het extra beeldmateriaal zag Peter Wiemer mogelijkheden voor herstel.

De CT-scan geeft een driedimensionale voorstelling van het breukgebied in de onderste kaak

Een externe kunststof brug stabiliseert het breukgebied aan de buitenkant van de kaak

Na ruggespraak opereerde hij de pink één week na de val, nadat eerst twee goede embryo's gewonnen werden. Voor de narcose moest het rund eerst vasten. 'Op de operatietafel heb ik de breuk uiteindelijk met vijf pinnen vastgemaakt: twee aan de voorkant van de breuk en drie aan de achterkant', legt Wiemer uit.

Met een kunststof brug stabiliseerde hij het fractuurgebied aan de buitenkant van de kaak. 'Op die manier kreeg het fractuurgebied meer rust. Die stabiliteit geeft meteen een soort opluchting aan het dier, waardoor het al snel beter kon eten.'

Volledig hersteld

In de loop van haar verblijf op de dierenkliniek werd de Shottlepink nog één keer extra geopereerd. 'Een losse ontstoken botsplinter ter hoogte van het breukgebied verhinderde een snel herstel. Die hebben we weggehaald.' Na acht weken werden ook de pinnen verwijderd. 'Na acht weken komen pinnen los te zitten in het bot. Een rund heeft dus acht weken de tijd om te genezen, als dat in die tijd niet is gebeurd, dan moet je weer iets anders verzinnen om de breuk te repareren.'

Inmiddels is de pink weer volledig hersteld. 'In het begin gaf ik haar mais en geweekte droge pulp', vertelt haar opfokker Gé Henny over de begeleiding van de Shottlepink in haar herstelperiode. Ook eigenaar Harry van der Velden is blij dat het verhaal goed is afgelopen. 'Een dergelijke ingreep kan alleen uit voor hoogwaardige genetische dieren.' Hij verwijst daarmee naar het kostenplaatje van ruim 1200 euro. 'Maar nu heb ik de pink tenminste nog.'

Annelies Debergh

Koeienbloempjes

Douwe van der Meer, melkveehouder te Lelystad:

'Op tien meter afstand kan ik echt niet meer het oormerk lezen. Als een koe wegloopt dan is de kont altijd naar je toe gericht en dan zie je het koudmerknnummer. Het geeft mij zoveel zekerheid.' (NO)

Nils den Besten, bestuurslid NAJK:

'Als de maatschappij het belangrijk vindt om koeien in de wei te hebben, moeten we dat zo veel mogelijk doen. Daar moet wel wat tegenover staan. Van een schouderklopje kan ik geen brood kopen.' (AgD)

Henny Huisman, tv-presentator:

'Het was nooit mijn droom be-roemd te worden, ik wilde boer of diervoederaar in Artis worden. Op derde pinksterdag ging ik altijd met mijn vader naar de koeienmarkt in Purmerend. Dat vond ik geweldig.' (Bl)

Hugo Brandt Corstius, columnist:

'"Koehandel" noemden alle commentatoren de uitruil tussen de regeringspartijen. Koehandel? Wat is er voor ergs aan de handel in koeien? Als een koe oud is, wordt hij ontslagen en vermoord, maar met ontslaan en AOW heeft "koehandel" niets te maken.' (VN)

Hans ten Cate, lid raad van bestuur Rabobank:

'Melkveehouders moeten er wel aan denken dat de melkprijs flink gaat schommelen. Kunnen ze daar tegen? Er komt gegaran-

deerd een keer een klap. Ik ben wel een groot gelover in melk. Ik denk dat melk schaars is en blijft.' (Bo)

Arend Jan Boekestijn, lid van de Tweede Kamer: 'De vleeseter wordt een bedreigde diersoort.' (Ev)

Hans Wiegel, oud-politicus:

'De VVD groeit net als een koeienstaart: alleen maar naar beneden.' (dO)

Wouter Klootwijk, tv-presentator:

'De grond rond mijn huis: waarde-loze, zeiknatte veengrond waar geen gewas op groeit en alleen beesten op kunnen grazen. Zo krijg je van dat gras wol voor een borstrok voor Marianne Thieme, melk voor geweldige kaas en gegarandeerd schoon scharrelvlees.' (Ev)

Simon Rozendaal, wetenschapsjournalist:

'Koeien eten bovenal gras. Neem Nederland. Wij hebben ongeveer twee miljoen koeien. Die eten voor ongeveer 70 procent gras en snijmais. Daar kunnen wij mensen niets mee. Je zou zelfs de stelling kunnen verdedigen dat een koe een handige route is om oneetbaar gras, ongeschikte granen en onverteerbare snijmais alsnog in voedsel voor de mens om te zetten.' (Ev)

Klaas Jensma, melkveehouder te Engwierum:

'Koudmerken is een geweldige managementinstrument. Omdat koeien toch grote beesten zijn en ze af en toe wild kunnen reageren, is het koudmerk een uitkomst. De nummers zijn op afstand goed te lezen.'

Siem Jan Schenk, voorzitter vakgroep Rundveehouderij LTO:

'De tegenstanders van een verbod op koudmerken kunnen met veel lawaai wellicht nog een goed signaal afgeven en wellicht wordt het weer een jaar uitgesteld. Maar op een gegeven moment moet je ook eerlijk zijn en toegeven dat er ook andere goede instrumenten zijn naast het koudmerken.' (NO)

Gerard Scheepens, directeur KI Samen:

'Op keuringen is de plaats van de draaier nauwelijks van belang. Juist op grote shows blijkt dat de ligging van de draaier niet optimaal is. Van een showkoe verwacht je veel lengte en diepe ribben. Als de draaier achterin geplaatst is, lijkt de koe langer en vallen de ribben beter op.' (Bo)

Jan Schilder, aAa-analist:

'Er wordt heel veel gesproken over de positie van de draaier bij de koe. Maar daarmee ga je voorbij aan de samenhang van het skelet van de koe. Een enkel punt van aandacht zorgt nog niet voor een functionele koe.' (Bo)

Kader Abdolah, columnist:

'Minister Vogelaar heeft het goed gezegd en ik vat het samen: "Over honderd jaar hebben we in Nederland een nieuwe duidelijke culturele samenstelling. Een christelijke, joodse, islamitische cultuur. Het leven is een waarheid als een forse koe in de regen.' (dV)

Bronnen: Agrarisch Dagblad (AgD), Buitenleven (Bl), Vrij Nederland (VN), dO (de Ochtenden), Boerderij (Bo), Elsevier (Ev), Nieuwe Oogst (NO), de Volkskrant (dV)